



IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

Igazságügyi Felügyeleti Főosztály

Iktatószám: XX-IFFO/ID/2883/ 3 /2018.

Ferenczi Sándor úr részére

kmt+request-11680-a87d7e63@kimittud.org

Tisztelt Ferenczi Sándor Úr!

„Közérdekű adat Közérdekű adat igénylés - Igazságügyi pszichológus szakértő tevékenysége” tárgyú, 2018. szeptember 23. napján kelt, elektronikus úton megküldött megkeresésével kapcsolatban – az Ön által feltett kérdéseket is feltüntetve - az alábbiakról tájékoztatom. Jelzem, hogy tájékoztatásom kizárólag a kimittud.atlatszo.hu weboldalon kerül feltöltésre, tekintettel arra, hogy elérhetőségi címet nem adott meg a levelében.

1.) „A Miskolci Járásbíróság által kirendelt Homonyik Béla igazságügyi pszichológus szakértő rendelkezik-e bármely orvosi, pszichiátriai szakképesítéssel ahhoz, hogy a vizsgált személyek bármelyikének tesztkiértékelése, jellemzése során pszichiátriai problémákat állapíthasson meg?”

Az igazságügyi miniszter által vezetett igazságügyi szakértői névjegyzék adatai alapján Homonyik Béla igazságügyi szakértő az alábbi, a névjegyzék webes felületén¹ is megtekinthető végzettségekkel rendelkezik:

- pszichológus,
- szakpszichoterapeuta,
- felnőtt klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológus.

Tájékoztatom azonban, hogy az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) 11. § (2) bekezdése alapján az igazságügyi szakértő végzettsége/szakmai képzése tekintetében az igazságügyi szakértői névjegyzék nem minősül közhiteles hatósági nyilvántartásnak².

Tájékoztatom továbbá, hogy az igazságügyi miniszter nem jogosult az egyes igazságügyi szakértők által egyedi ügyekben adott szakvélemények vizsgálatára, értékelésére. Az esetleges kompetenciavétség (a szakértő bejegyzett szakterületén való túlterjeszkedés) vizsgálatára a Szaktv. szerint a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamaránál kezdeményezhető fegyelmi eljárás szolgál

¹ <https://inyr.im.gov.hu/szakertok>

² A klinikai szakpszichológus szakértők szakképzésének közhiteles megnevezését az egészségügyi dolgozók működési nyilvántartása tartalmazza az egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személyek alap- és működési nyilvántartásáról, valamint a működési nyilvántartásban nem szereplő személyek tevékenységének engedélyezéséről szóló 18/2007. (IV. 17.) EüM rendelet (a továbbiakban: EüM rendelet) 2. mellékletének II. 1. pontja alapján. A működési nyilvántartás szakképzés tekintetében való közhitelessége az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 112. § (2) bekezdésén alapul. Az EüM rendelet 4. §-a szerint a működési nyilvántartást az Állami Egészségügyi Ellátó Központ vezeti.

A működési nyilvántartás az alábbi linken érhető el:

<https://kereso.enkk.hu/>

azzal, hogy a Szaktv. 93. § (5) bekezdése alapján a fegyelmi eljárás során szakmai szempontból nem vizsgálható az a szakvélemény, amelyet a hatóság jogerős vagy véglegessé vált határozatának meghozatala során elfogadott.

A klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia szakterület terjedelmét illetően az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet (a továbbiakban: Működési rendelet) 20. – 20/B §-ai adnak iránymutatást, amelyek kiterjednek a vizsgálat egyes szabályaira, így az alkalmazandó tesztekre is.

Továbbá az igazságügyi szakértői tevékenység egységes és magas színvonalú ellátása érdekében egyes szakterületek vonatkozásában szakértői módszertani levelek segíthetik a szakértők munkáját. A klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia szakterület esetében a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara honlapján található³ – jelenleg nem hatályos – „*Az Igazságügyi Pszichológus Szakértők Működési Köréről és Tevékenységéről* szóló 20. sz. módszertani levél” szolgálhat segítségül az igazságügyi szakértői tevékenység végzéséhez.

Amennyiben a fent hivatkozottakban foglaltakon túl további kérdése lenne a *klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia* szakterület terjedelmét illetően, úgy javaslom a szakfelügyeleti jogot gyakorló Emberi Erőforrások Minisztériumának megkeresését.

2.) „A szakvéleményeivel felnőttek, gyermekek, családok életét, jövőjét nagymértékben befolyásoló Homonyik Béla igazságügyi pszichológus szakértővel szemben folyt-e vagy esetlegesen van-e folyamatban bármilyen fegyelmi ügy, etikai vizsgálat vagy esetlegesen más eljárás a szakértői kamaránál vagy bármely hatóságnál?”

Tájékoztatom, hogy az igazságügyi szakértői névjegyzék adatai alapján Homonyik Béla igazságügyi szakértővel kapcsolatban nem érkezett a Szaktv. 55. § (2) bekezdése szerinti bejelentés a hatóság (kirendelő hatóság, bíróság, ügyészség, rendőrség) részéről.

Tájékoztatom továbbá, hogy a Szaktv. 1. mellékletének 1.18. pontja szerinti adatok:

„1.18. a szakértő ellen

1.18.1. *közzéadásra üldözendő szándékos bűncselekmény miatt indult eljárás megindításának, megszüntetésének, illetve befejezésének ténye,*

1.18.2. *indult fegyelmi eljárás során kiszabott fegyelmi büntetés;”*,

valamint a Szaktv. 128. § (2) bekezdésének és 131. § o) pontjának együttes értelmezésével a szakértő ellen indult etikai eljárás során kiszabott **etikai büntetésre** vonatkozó adatok a Szaktv. 11. § (3) bekezdésének értelmében nem minősülnek közérdekből nyilvános adatnak.

3.) „A szakvéleményeivel felnőttek, gyermekek, családok életét, jövőjét nagymértékben befolyásoló Homonyik Béla igazságügyi pszichológus szakértőnek meg kell-e felelnie bizonyos időszakonként bármilyen pszichológiai alkalmassági vizsgálaton?”

Tájékoztatom, hogy a kérdése a „pszichológiai alkalmassági vizsgálat” vonatkozásában nem teljesen egyértelmű.

Amennyiben a „pszichológiai alkalmassági vizsgálat” alatt az egészségügyi alkalmassági vizsgálat keretében történő pszichológiai alkalmasságot érti, úgy jelzem, hogy kifejezetten az igazságügyi szakértőkre vonatkozó, az igazságügyi szakértői tevékenységre általánosságban alkalmazandó

³ <https://miszk.hu/index.php/tudastar/utmutatok-modszertani-elvek>

egészségügyi alkalmassági előírásról jogszabály nem rendelkezik. Elmondható ugyanakkor, hogy az egyes szakterületeken eljáró szakértők esetében, a szakértő foglalkozásához, szakmájához kapcsolódóan lehetnek olyan, az adott szakmagyakorláshoz fűződő ágazati jogszabályok, amelyek egészségügyi alkalmassági feltételeket írnak elő a szakma gyakorlójára vonatkozóan.⁴

Amennyiben viszont a „pszichológiai alkalmassági vizsgálat” alatt a szakértő szakterületéhez kapcsolódó szakmai alkalmasság vizsgálatára gondol, úgy jelzem, hogy a fentiekben már jelzett Állami Egészségügyi Ellátó Központ által vezetett működési nyilvántartásban való érvényes státusszal való szereplés feltétele (amely egyben az igazságügyi szakértői névjegyzékben való szereplés előfeltétele is), hogy a bejegyzés megújításához rendszeres továbbképzésen kell részt venni.

4.) „Ha Homonyik Béla igazságügyi pszichológus szakértőnek a Bíróság által történt felkérés vagy a vizsgálatok elvégzése során olyan körülmény jutna tudomására, amely összeférhetetlenséget vet fel, akkor azt kell-e jeleznie az őt felkérő Bíróság felé? Ilyen esetben elkészítheti-e a szakvéleményt vagy vissza kell utasítania annak elkészítését?”

A Szaktv. 45. § (4) bekezdésének *a)* pontja szerint az igazságügyi szakértő köteles a tudomására jutásától számított öt napon belül közölni a hatósággal, ha a személyére nézve törvényben meghatározott kizáró ok áll fenn. A bíróság ennek tudatában mérlegeli, hogy felmenti-e a szakértőt a kirendelésben foglaltak ellátása alól. Amennyiben esetlegesen a tájékoztatás ellenére a kirendelő nem menti fel a szakértőt, az a szakértő terhére nem felrható.

5.) „Homonyik Béla igazságügyi pszichológus szakértő egy gyermekelhelyezési per során esetlegesen megteheti-e, hogy fontos vizsgálatot (a gyermek közös vizsgálatát) csak az egyik féllel (apa, apa édesanyja, apa élettársa) végzi el, míg ugyanazt a vizsgálatot a másik féllel (anya, a szóban forgó gyermek testvére, az anya testvére) nem végzi el? Ez a körülmény felvet-e bármely problémát, kifogást a szakvélemény elkészítésével kapcsolatban?”

A fentebb már hivatkozott Működési rendelet 20/A. § (1) bekezdése alapján:

„20/A. § (1) Klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálat során a szakértő kizárólag a kirendelésben megjelölt személyt vagy személyeket és a közöttük fennálló, a kirendelés teljesítése szempontjából releváns kapcsolatot vizsgálja.”

Amennyiben a szakértői kirendelés tartalmazta az Ön által jelzett és a szakértő által meghallgatni elmulasztott személyeket, úgy jelezheti a kirendelő felé, hogy a szakértő nem tett eleget a kirendelésben foglaltaknak.

Amennyiben viszont a szakértői kirendelés nem tartalmazta az Ön által jelzett és a szakértő által meghallgatni elmulasztott személyeket, úgy a kirendelő felé indítványozhatja a szükséges személyek szakértő általi meghallgatását.

⁴ Az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Ettv.) alapján például az egészségügyi tevékenységet végző egészségügyi dolgozónak egészségi, mentális és fizikai állapotára tekintettel az adott tevékenység végzésére képesnek és alkalmasnak kell lennie (Ettv. 20. §). Esetükben az egészségügyi alkalmassági vizsgálatra vonatkozó szabályokat az Ettv. 20. – 27. §-ai rendezik a foglalkozási jogviszonytól függően. Továbbá az olyan részletszabályokat, mint az alkalmassági vizsgálatok elvégzésének gyakorisága, illetve az egészségügyi tevékenységre való alkalmasságot kizáró korlátozások (kórképek), az egészségügyi tevékenység végzéséhez szükséges egészségi alkalmasság vizsgálatáról és minősítéséről szóló 40/2004. (IV. 26.) ESZCsM rendelet tartalmazza.

Tájékoztatom továbbá, hogy az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB határozatára tekintettel az Igazságügyi Minisztériumnak a jogszabályok értelmezése tárgyában kiadott állásfoglalásai nem kötelező erejűek, hanem tájékoztató jellegűek, azok az egyedi ügyben eljáró bíróságokat, hatóságokat, illetve a szakértőket nem kötik.

Kérem tájékoztatásom szíves tudomásulvételét.

Budapest, 2018. október „4”.



dr. Sembery-Sugár Hajnalka
főosztályvezető